

Wagner-gaala Mikkelissä

Mlada Khudolei, Valeri Gergiev

Pietarin Mariinski-teatteri on vieraillut jo usean vuoden ajan Mikkelin musiikkijuhlilla, ja on esittänyt joka kerralla jonkin oopperan konserttiversiosta. Tänä vuonna esitettiin Mihail Glinkan Elämätsaaripuolesta, mutta sen lisäksi kuultiin heinäkuun seitsemäntenä päivänä Wagner-gaala, joka koostui konserttiversioina soitetuista Valkyyrian ensimmäisestä ja Siegfriedin kolmannesta näytöksestä. Alun perin Mariinkin piti esittää koko Ring-sarja konsertteina Lahdessa ja Mikkelissä, mutta tämä suunnitelma peruuntui jo keväällä. Tämä oli varmasti järjestyksellään päätös, sillä Ring palaa parin vuoden tauon jälkeen Helsingin Kansallisoopperaan, ja Suomen kesään mahtuu vain yksi kokonainen Ring. Kilpailu näyttämöversion ja melko kalliiden konserttiesityksien välillä oli epäilemättä koitunut pietarilaisten tappioksi. Tästä oli jo näinkin nähtävissä oireita, sillä Mikkelin Tuomiokirkko olisi mahtunut vielä runsaasti kuulijoita. Koko sarjan tilasta siis kuultiin vain kaksi näytöstä, mutta tämä oli kuitenkin aivan riittävä ensiapu kesän Wagner-kuumeeseen. Kokonaisten näytösten kuuleminen on huomattavasti tyydyttävämpi ratkaisu kuin yksittäisten mutta irrallisten kokohotien esittäminen.

Esityspaikkana Mikkelin Tuomiokirkko osoittautui huonommaksi konserttisaliksi kuin yleensä tähän tarkoitukseen käytetty Maa-seurakunnan kirkko. Tila oli melko vahvasti kaiakuva, mikä hieman häiritsi orkesterin sointia ja amplifioi ennestään suurikokoista soittokuntaa solistien kustannuksella. Tämä ei ole yhtäläisellä ongelmana Maa-seurakunnan kirkossa.

Viimeksi Valeri Gergievin joukot esittivät

Aleksei Steblianko

Wagneria Mikkelissä vuonna 2000, jolloin kuultiin Reininkulta. Silloin muuten erinomaisen esityksen suurin puute oli laulajien keho saksan kielen taito. Nyt tilanne oli aivan toinen, ja kaikki solistit lauloivat vähintäänkin selkeää saksaa, muutamat jopa aivan erinomaista. Tämä oli erittäin miellyttävä yllätys odotetun korkean musiikillisen tason lisäksi. Mariinski-teatterin orkesteri on maailmanluokkaa, ja sen sointi on oli aina nautittavaa, vaikka kirkkoakustiikassa vaskisektio kohdin jyräsi jouset. Myös Gergievin dramaattinen johtaminen on aina vähintään mielenkiintoista, vaikka minulle on edelleen mysteeri, kuinka soittajat kykenevät seuraamaan hänen tahdinlyömistään.

Valkyyrian ensimmäinen näytös muodostaa varsin itsenäisen kokonaisuuden, ja onkin melko yleinen valinta konserttiesitykseen. Vain kolmen solistin voimin esitettynä Wagnerin häikäisevän intohimoinen musiikki riittäisi yksinkin kokonaisen konsertin ainoaksi ohjelmaksi, mutta tällä kertaa saimme lisäksi nauttia vielä Siegfriedin kolmannesta näytöksestä. Valkyyrian ensimmäinen näytös oli odotetusti varsin korkeatasoinen, mutta koko konserttia ajatellen siinä oli hieman lämmittelyn makua. Gergiev on tällä hetkellä yksi maailman arvostetuimpia johtajia, ja vaikka hänen maineensa on joskus lopputulosta parempi, hänen esityksensä ovat tapauksia ja parhaimmillaan hurjan vaikuttavia kokemuksia. Valkyyrian ensimmäinen näytös ei lukeutunut näihin suurimpiin hetkiin, mutta luontevaa ja varmaotteista Gergievin johtaminen joka tapauksessa oli. Hänen ratkaisunsa tuntuivat aina perustelluilta, mutta mitään todella mukaansatempaavaa ei ollut nyt tarjolla.

Solisteista ehdottomasti paras oli Sieglinden osan laulanut Mlada Khudolei.

Hänen kirkassointinen sopraanonsa on ehkä aavistuksen verran kevyt tähän rooliin, mutta voimavaroja tuntui riittävän, ja ääni soi koko alueella kauniisti ja kiinteästi. Hänen saksansa oli myös hyvää, vaikka joissakin konsonanteissa oli venäläistä ääntämystä. Mutta tällaisista pienistä seikoista on turha marista, sillä hän heittäytyi musiikkiin suurella intohimolla ja dramaattisella vaistolla.

Siegmundin roolin lauloi

Aleksei Steblianko. Hänellä oli erittäin baritonaalisesti soiva, vahva tenori, mikä tietysti sopii hyvin Siegmundin melko matalalla liikkuvaan musiikkiin. Valitettavasti hän ei tehnyt sen kummempaa tulkintaa, vaan lauloi osansa läpi. Vaikka hän lausui kohtalaista saksaa, oli selvää, että hän ei kohdin ymmärtänyt laulamaansa. Hän myös taisi olla hiukan vilustunut, sillä aina välillä Steblianko vähän yskähteli, ja näytöksen loppupuoli ei sujunut äänellisesti yhtä hyvin kuin komea alku.

Gennadi Bezzubenkovin basso oli hyvässä äänessä ja soi muhkeasti Hundingin osassa. Harmi vain, että hänelle sattui pari väärää lähtöä.

Siinä missä Valkyyrian ensimmäinen näytös oli kokonaisuutena lähinnä tyydyttävä, Siegfriedin kolmas oli todella vaikuttava. Gergiev oli selvästi täysin kotonaan näytöksen dramaattisessa alussa, ja sai orkesterinsa soittamaan hurjalla energialla ja voimalla, mutta pystyi rauhoittumaan Erdan ja Vaeltajan kohdatessa. Orkesteri pääsi taas valloilleen näytöksen upeassa välisoitossa, mutta taas Gergiev sai oikean tunnelman aikaan Siegfriedin löytäessä nukkuvan Brünnhilden, enkä muista koskaan olleeni

näin innostunut heidän suuresta duetostaan.

Tässä laulajat olivat kaikki erinomaisia. On suorastaan käsittämätöntä, kuinka Mariinski pystyy omista joukoistaan löytämään näin paljon hyviä laulajia, kuin muualla maailmassa – suurisakin oopperataloissa – on vaikeuksia kasata edes jossain määrin kelvollinen miehitys Wagnerin (ja jopa moniin Verdin ja Puccinin) oopperoihin.

Näytöksen aika ei kuulunut yhtään huutamista, huojuntaa tai rasittuneisuutta, mikä taitaa olla liki tuntematonta nykypäivän Wagneresityksissä.

Pääosan lauloi Leonid Zahozhajev. Näyttämöllä hän olisi melko ihanteellinen Siegfried: nuorehko, pitkä ja hoikka. Tämän lisäksi hän lauloi hienosti ja lausui esimerkillistä ja eläväistä saksaa. Varsinainen sankaritenori Zahozhajev ei ole, sillä äänen volyymi on liian pieni ja keskirekisteristä puuttui tarvittava jämäkkyys. Mutta mikä ilo olikaan kuulla tämä musiikki laulettuna näin kirkkaalla, raikkaalla ja kiinteällä äänellä! Zahozhajev painotti viisaasti musiikin lyyrisempää puolta, mikä ei minusta ole laisinkaan huono asia. Näin hän kykeni säästämään voimavarojaan eikä väsähtänyt ennen aikojaan. Toivottavasti Zahozhajev tekee kuitenkin viisaasti eikä laula koko roolia näyttämöllä, ainakaan lähiaikoina. Hän olisi tällä hetkellä eri-

Leonid Zahozhajev

Teksti / Text:
Jack Leo

nomainen Lohengrin tai Walther, mutta Siegfried saisi odottaa vielä joi-takin vuosia.

Vaeltajan roo-lissa kuultiin niin ikään melko nu-orelta vaikuttavaa laulajaa, Jevgeni Nikitiniä. Hänen äänensä oli lähem-pänä baritonia

kuin aitoa bassobaritonia, joten matal-immista äänistä puuttui hieman reson-anssia, mutta korkeammat nuotit soivat sitäkin vahvemmin. Nikitin lauloi osansa varmasti ja jyrkästi, vaikka olisi kohdin voinut olla hitusen herkempi. Olga Sa-vova onnistui hienosti Erdana, ja hänen vahva mezzonsa sopeutui hyvin Erdan pääosin matalalla liikkuvaan musiikkiin. Erityisen huomattavaa oli kauniin soin-nin lisäksi äänen kiinteys ja selkeä saksan

kieli.

Brünnhilden esittäjä on ainoa Sieg-friedin laulaja, joka esittää koko roolinsa viimeisen näytöksen aikana, ja joutuu ehkä tässä mielessä kovimmalle koetuk-selle tällaisessa konserttesityksessä. Roo-lin lauloi Larissa Gogolevskaja, jonka sopraano soi upean täyteläisesti, ja ehkä vähän savuisesti, etenkin ala- ja keskirek-isterissä. Ylärekisterissä ääni muuttui kovem-maksi, ja aluksi oli kohdin hieman ylävirein-en. Mutta tämä seikka parani äänen läm-metessä, ja hän tarjosi runsaan sointinsa ohella erittäin herkän tulkin-nan. Tässä oli todella inhimillinen Brünnhilde – ei enää Valkyyria, vaan haavoittuvainen nainen. Täytyynee kuitenkin mainita vielä se, että Gogolevskajan vii-

Larissa Gogolevskaja

meinen korkea C, joka päättää näytöksen epäonnistui. Tämä on sikäli harmittavaa, että ihanteellisessa tapauksessa tuo nuotti soi kunnolla ja tuo upean lopun ekstaat-tiselle musiikille. Epäonnistuessaan se jättää huonon maun suuhun. Jos so-praano tuntee, ettei nuotti onnistu, hänen kannattaisi lopettaa oktaavia ale-mmas, mihin Wagner itse asiassa antaa

partituurissaan mahdollisu-uden. Näin teki esimerkiksi Kirsten Flagstad aina, eikä se missään määrin vähentänyt hänen tulkintansa arvoa.

Mariinskin esitys Mikkelissä osoitti, että myös siellä on syntymässä kunnon Wagner-perinnettä, ja antaa ponnetta lähteä katsomaan koko Ring-sykliä. Täytyy vain toivoa, että se esitettäisiin myös muuhun aikaan kuin Valkoisten öiden yhteydessä, jotta myös tavallisilla ka-duntallaajilla olisi varaa

Wagner Gala in Mikkelä

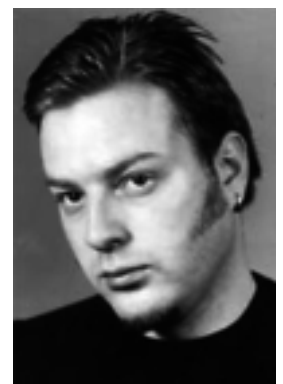
The Mariinsky Theatre of St Petersburg has been a regular guest at the Mikkelä Music Festival in central Finland for several years. Each year they have performed, in addition to numerous purely orchestral concerts and recitals, a concert version of a full-length opera. This year that opera was Glinka's A Life for the Czar, but there was also a gala performance of the first act of The Valkyrie and the last act of Siegfried on July 7th. In fact, the Mariinsky was originally supposed to perform the whole Ring cycle as concerts, divided between the Sibelius Hall of Lahti and Mikkelä. This plan fell through, but this was probably a good thing, as the Finnish National Opera was staging the complete cycle later in the summer. As such, this concert served as excellent first aid for those impatient to hear the Ring, but without actually competing for an audience in what is after all quite a small country. The first act of The Valkyrie was, as expected, a performance of high quality, but when compared to the third act of Siegfried, it seemed more like a warm-up session. Valery Gergiev conducted with typical authority and his dramatic approach is always at least interesting, but here he failed to grasp the passion and ecstatic feel of the great love duet. His orchestra is, of course, one of the finest in the world, and their playing was always a pleasure to listen to, but in the in the rather poor acoustics of the Mikkelä Cathedral the horns dominated over the string section.

The Mariinsky had previously performed The Rhinegold in 2000. The greatest problem the singers had at that time was a lack of command of the Ger-

man language. Happily, this time round that proved not to be the case, and all the singers pronounced at least adequate German. Unfortunately, the echoing acoustic was particularly unkind to the singers, because the orchestral sound was amplified at their expense. The best performance here was the impassioned Sieglinde of Mlada Khudolei. Her voice may be a shade light for this role, but it shone beautifully all through the range and she obviously has enough vocal reserves for the role. But it was her deeply felt and dramatically moving interpretation that really made this a performance to remember. Alexei Steblianko's powerful, very baritone tenor was well-suited to the music of Siegmund, but his singing lacked involvement and was uncommu-nicative. He also seemed to be slightly indisposed, as he occasionally coughed discreetly, and the latter half of the act didnt go quite as well as the first. Gen-nadi Bezzubenkov's sonorous bass was in fine voice as Hundung – what a pity he had a couple of false starts.

Whereas the first act of The Valkyrie was merely competent, the third act of Siegfried was quite marvellous. Gergiev was immediately at home in the dramatic music of the opening, and got some amaz-ing playing from his orchestra. He was able to calm the tensions for the impres-sive Erda-Wanderer duet, but let blaze again for the great orchestral interlude as Siegfried scales the fire-encircled mountain. And I dont think Ive ever been as excited about the final duet as I was here. Leonid Zahozhayev coped well with the part of Siegfried: his voice lacked the power of a true heroic tenor, but what a joy it was to hear this music

sung with such fresh, clear and firm tone! He sensibly emphasized the lyrical aspects of the part, and sang in excellent Ger-man. Lets hope he doesnt sing the whole role on stage yet – he would now be a fine Lohengrin or Walther, but he should wait a few years before tackling Siegfried. Yevgeny Nikitin was a strong, baritone Wanderer and Olga Savova a fine Erda. Brünnhilde was taken by Larissa Gogo-levskaya. Her voice had a husky timbre and especially her middle and lower registers had a very opulent sound. The tone turned harder to-wards the top of the range, and unfortu-nately her final C didnt come off. Howev-er, she gave a very sensitive and feminine reading of this great role, and was truly a touching Brünnhilde.

Yevgeny Nikitin

It is incredible that the Mariinsky is able to find such singers from their own ensemble, when even the foremost opera houses have tremendous difficulty casting a halfway decent Wagner opera (or even some Verdi and Puccini operas). This performance showed that the Mariinsky is developing a proper Wagner tradition, and hopefully this will continue in a similar fashion.